

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Festis infra Octauam Natiuitatis Domini. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

aliarum Octauarum de Sanctis, & non per solam commemorationem de eadem; & eò magis, quia intra eandem Octauam admittuntur quotidie Festa Sanctorum, quæ ab Octauis Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, & Corporis Christi vel omnino excluduntur, vel parçè in ijs admittuntur.

De Festis infra Octauam Natiuitatis Domini.

C A P. V I.

Civius classis erit S. Stephani Festum? Andreas Castaldus in *Carim. Cler. Reg. lib. 3. c. 5. num. 1.* innuit esse primæ classis. Mihi placet, vt dicatur secundæ classis; tum quia sequens Festum S. Ioannis non est nisi secundæ classis, vt aliorum Apostolorum; tum quia Stephanus & Laurentius in martyrio, Officio, Octaua, sepulchro sunt pares, concordant in tertia Antiphona ad Laudes, & in Oratione duplici, altera in Festo, altera in die Octaua. ex quibus sequitur, quòd hæc Sanctorum Festa cederent occurrenti Festo primæ classis. Habent priuilegium non commune alijs Festis secundæ classis, quòd de die infra Octauam eorum fit commemoratio in Festis eorundem, vt habetur in Breuiario.

2 Antiphonæ Festi huius & duorum sequentium sunt Gallicæ, ex Radulph. *Propos. 12.* & Lectiones primi Nocturni de sancto Stephano habentur etiam in Ord. Romano. Reliquum Officium tribuitur Alcuino ab auctore *Ligni vitæ lib. 5.* & à Schultingio. Officium S. Ioannis à S. Gregorio compositum asserit Schultingius. Duplicia sunt hæc duo Festa apud Dur. *lib. 7.* Orationes Missarû habentur in Sacrament. Gre-

gorian. Introitus, &c. in Antiphonario eiusdem: vbi & Festi sequentis Missa.

3 In Festo SS. Innocentû non dicitur *Te Deum*, quod lætitiâ sonat; quia descenderunt in Limbum, ait Microl. *cap. 36.* sed non placet, quia Ioannes Baptista item descendit in Limbum, in cuius tamen Decollatione dicitur *Te Deum*: potius ob lacrymas matrum, ait Amalar. *lib. 1. cap. 41.* In Dominica verò, & in die Octaua dicitur; quia in Dominica lætitiâ Resurrectionis Domini excellit super omnem lacrymam; & dies Octaua beatitudinem significat, vt alibi diximus.

4 Tertium hoc Festum puto item esse secundæ classis, cui datur Octaua; & de his Octauis Amalar. *lib. 4. c. 37.* meminit. Imò verò in Octaua Innocentum S. Augustinus duos habuit Sermones, vt scribit Possidius. Officium erat Semiduplex, Duran. *suprà.* Pius V. decreuit fieri Duplex. Officium à S. Gregorio, ait Schultingius.

5 Quid agendum, quando Festum ex tribus prædictis erit Patronus loci, seu Titulus Ecclesiæ? Respondeo, in secundis Vesperis Natiuitatis, etiam in Ecclesia propria sancti Stephani, idem fieri quod in vniuersali Ecclesia; quia in pari primæ classis maius est Festum Christi quàm Stephani, & ideò habet integras Vesperas utrasque.

6 Inter eadem verò Festa seruentur Rubricæ generales, vt Vesperæ primæ & secundæ sint de digniori Festo, id est, primæ classis, & Patroni, seu Titularis, cum commemor. minùs digni; & item de Octaua Natiuitatis, cuius etiam Antiphonæ ad Vesperas semper recitantur, vt serui cedant Domino medietatem Vesperarû, qui venit vergente mundi vespere pro salute

lute nostra. Ad Laudes verò non fit commemoratio de die infra Octauam aliam, excepta Natiuitatis Octaua, de qua fit semper cõmemoratio, vt in Rubricis generalibus, & nos supra Sect. 3.

7 Si Titulus Ecclesiæ (non Altaris maioris) fuerit Innocentum, erit consequenter primæ classis, & eo casu non negarem posse dici *Te Deum* in Officio, & concederem rubeum colorem cum suis consequentijs in Missa: quia, si hæc conceduntur ratione Dominicæ, in qua non est dolendum, cur dolemus in Festo Titularis Ecclesiæ solemni: eo prorsus modo quo conceditur in Missa *Credo* S. Ioanni Baptistæ, si in Dominica venerit, & quando celebratur in propria Ecclesia: quod idem dicitur in Festo S. Laurentij; ergo æqualia sunt fieri Festum in Dominica, & fieri in propria Ecclesia.

8 Hymni Innocentum de nouo fuerunt additi, licet eorum auctor sit antiquus. Vide *tit. de Hymnis pag. 73.*

9 Quæ diximus de prædictis, quando sunt Titulares Ecclesiarum, valent etiam de sequentibus Festis, S. Thomæ Cantuariensis, & S. Siluestri: quibus tamen hodie negatur Octaua. In secundis Vesperis S. Siluestri Antiphonæ, *Tecum principium*, non habent amplius locum, terminatæ iam in primis Vesperis eiusdem; ergo sumendæ erunt de Comm. Conf. Pont. & fit commemoratio Circumcisionis.

10 De Dominica infra Octauam Natiuitatis Rubrica clara est. Quòd si tota Octaua, vt in quibusdam Ecclesijs vidi, impedita sit Festis Duplicibus, de eadem fiat commemoratio eo prorsus die, quo vniuersalis Ecclesia facit de eadem Dominica Officium, vel commemorationem. Officium verò Dominicæ, si ea occurrat in Festo

S. Siluestri, non deperit; quia Lectio- nes primi & secundi Nocturni in præcedenti Sabbato leguntur. Vide cultum Dominicæ diei, qui non perit.

11 Occurrit in Vrbe N. Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis in Festo SS. Innocentum; quæsitum est à me, qualiter Officium recitandum erit? Respondi, ex vi Rubricarum, in primis Vesperis, post Antiphonas & Psalmos de Natiuitate, Capitulum cum reliquis dici debere de Dedicacione, & cum commemoracione S. Ioannis, cuius festum est Duplex secundæ classis, & Natiuitatis Domini, quæ numquam omittitur: de S. Stephano nihil fit in Festo primæ classis. In Laudibus & Missa de Dedicacione fit tantum commemoratio de Natiuitate. In secundis Vesperis, Antiphonæ, & Psalmi de Natiuitate, Capitulum, Hymnus, &c. de Dedicacione; commemoratio de sequenti Festo S. Thomæ, vel Dominica, & de Natiuitate, non de diebus infra Octauas SS. Stephani & Ioannis, ex Rub. de Commemorationibus num. 4. in fine. Non fit Octaua de Dedicacione, quia prohibita est in postrema recognitione Breuiarij. Festum Innocentum regulariter erit celebrandum in die Octaua eorumdem; & quia de ipsidem non fit Octaua, poterit dici *Te Deum* cum consequentibus, vnà cum vniuersali Ecclesia, & interim non fiet vlla de ipsidem commemoratio. Sed eo anno, quo Festum hoc occurrit in Feria, celebrabitur in Sabbato sequenti, quod eo casu erit dies infra Octauam Natiuitatis; intra quam fit de Duplici, & præferim secundæ classis, etiam translato: eo autem anno, quò occurrit in Sabbato, tunc celebrabitur in Feria secunda sequenti; quia de duobus Festis

stis translatis, Innocentium & S. Thomæ, de digniori prius est recitandum Officiū; & Festum S. Thomæ celebrabitur prima die non impedita post Octauā Epiphaniæ, ex *vulgaris Rubricis*.

12 Circumcisionis Festum de Christo recens est, vt alibi docuimus Tomo primo. Antiphonæ probant esse de B. Virgine Festum, *O admirabile commercium*; quas commemorat Amalar. *lib. 4. cap. 32*. Oratio confirmat, *Deus, qui salutis æternæ*: de qua Microl. loco citato. Officiū enim Missæ licet habeatur in Antiphonario Gregorij, est tamen posterius S. Gregorio, vt *ibidem* Pamelius probat. In secundis Vesperis non fit commemoratio de diebus infra Octauas SS. Ioannis & Innocentium, quia de his non fit Officiū die sequenti, vt dicitur in Rubr. de *Commemorat. 9. num. 6*.

13 In secundis etiā Vesperis Octauæ S. Ioannis concurrentibus cum primis Vesperis Octauæ Innocentiū, fit tantum commemoratio de Innocentibus, vt integræ Vesperæ sint de digniori, ex Rubric. de *Concurrentia Officij 11. n. 2*.

14 Erant hæ tres Octauæ Semiduplices in Breuiario 1550. edito: Duplices à Pio V. qui addidit omnes Lectiones. Oratio S. Stephani est Ambrosiana.

De Epiphania Domini.

CAP. VII.

1 **V**igilia Epiphaniæ habet Officiū Semiduplex, quod nuper expressum est in Breuiario, licet exclusio Precum ad Primam erat sufficiens indicium ritus Semiduplicis. Si occurrat in hac Vigilia Festum Duplex, fit de Vigilia commemoratio tantum, cum nona Lectione de Homilia Vigiliæ: quia Duplici Of-

ficio occurrenti eodem die cedit Semiduplex. De Duplici translato non fit in ea, quia est Officiū nouem Lectionum, cui etiam Dominica cedit. Si occurrat in ea Festum Semiduplex, transfertur hoc post Octauam Epiphaniæ, eadem de causa; & quia est longè superior quàm Feria 6. post Octauam Ascensionis, quippe quæ habet Euangelium proprium, æquiparatur in multis Vigiliæ Natiuitatis Domini, vt in Rub. de *Vigilijs num. 2. & 5*. Quod si fuit conceſſum Hispanià à Gregorio XIII. posse in hac Vigilia fieri Officiū de S. Thoma Cantuariensi, ob Festum translationis S. Iacobi, est singulare priuilegiū, non lex.

2 Antiphonæ, *Ante luciferū genitus*, habetur apud Amalar. de *Ord. Antiph. c. 23*. Quarta Antiphona, *Maria, & flumina*, &c. non visa est aliquibus ad rem presentem: sed meminerint duorū miraculorū, in aquis Baptismi Christi, & in Cana ad nuptias; de quibus in Hymno, & in Antiphona ad *Magnificat*.

3 Matutinum incipitur ex abrupto ab Antiphona, & Psalmo; quia, visa stella, statim venerunt Magi, tuto nuntio, non loquente, Duran. *lib. 6. cap. 16*. omittitur etiam Inuitatorium, ad detestandam fraudulentam Herodis inuitationem ad Christum adorandum, Alcuin. in *Epiph.* tum etiam, quia Psalmus *Venite* dicendus est in tertio Nocturno. Hymnus etiam non cantatur primo die, quia perfectorum est cantare Hymnos; conuersio verò Gentium in solis Magis perfecta non erat, Duran. *ibidem*.

4 Infra Octauam verò dicitur Inuitatorium nomine Magorum alios inuitantium ad adorandum Christum, Dur. *ibidem*.

5 Psalmi apud Alcuinum habentur,